Ann. II. Num. XXIV.

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

BIS IN MENSE PRODIT

Pretium annuae subnotationis, *ante solvendum*, est: in Italia Libellarum 10; ubique extra Italiam Lib. 15; M. 12; Sch. 12; Doll. 3; Rubl. 6; Flor. 7 ½.

Inscriptiones et omne genus indicationes pretio aequissimo referuntur, quod est in extremis commentarii paginis Lib. 0.50 pro *unoquoque centimetro quadrato*.

Cuncta mittantur ad Aristidem Leonori *equitem, commentarii* **VOX URBIS** *possessorem et administratorem*

ROMA — Via Alessandrina, 87 — ROMA

Subnotatio fieri potest:

IN ITALIA Apud Desclée, Lefebvre et Soc. — ROMAE, Via Santa Chiara, 20-21.

IN ANGLIA Apud Burns and Oates — LONDON W., 28, Orchard Street.

IN CIVITATIBUS FOEDERATIS AMERICAE SEPTENT. Apud Commissariat of the Holy Land. — NEW YORK, 143 w 36th St.

IN CANADA ET NEWFOUNDLAND — NEW YORK (U. S. Americ.), 143 w 36th St.

IN BELGICA Apud Desclée, Lefebvre et Soc. — BRUXELLES, Rue de la Montagne, 52.

IN GALLIA

LUGDUNI Apud Desclée, Lefebvre et Soc. — Rue Victor Hugo, 5

LUTETIAE PARISIORUM Librairie Vic et Amat Charles Amat Succ. — Rue Cassette, 11.

INSULIS (LILLE) Apud Desclée, Lefebvre et Soc. — Rue de Metz, 41.

IN HUNGARIA Apud C. B. Liptay, Corresp. de Hongrie — BUDAPEST, Palais du Théatre National.

RERUM INDEX

ROMAE
EX OFFICINA FORZANI ET SOCII
M DCCC XCIX

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

ROMAE - Via Alessandrina, 87.

LIBRI RECENS DONO ACCEPTI

Der Familienfreund Katholischer Wegrweiser fur das Jahr 1900. - Ed. St-Louis Mo.

DOTT. FEDERICO SOLDATI. **Manuale di storia ad uso dei Licei. Medio Evo.** - Tertio Romae ed. Desclée, Lefebvre et Soc., 1899.

PROF. GIUSEPPE CALDERONI. **Il positivismo, l'evoluzionismo e il materialismo. Critica.** - Romae ed. Desclée, Lefebvre et Soc., 1899.

BLASII CARUSII **De Corde Iesu Elegiae,** nunc primum editae a CAIETANO MILLUNTIO. - Panormi, ex off. a Bucca pauperum, MDCCCXCIX.

Manuale di preghiere per la visita alle quattro Basiliche nell'anno santo 1900. - Romae ed. Declée, Lefebvre et Soc., 1899.

Praelectiones Scholastico-Dogmaticae, quas habebat CAMILLUS CARD. MAZZELLA, tractatibus qui deerant locupletatae atque in compendium redactae, auctore HORATIO MAZZELLA, Philosophiae et Theologiae doctore, Archiep. Rossanen. Editio altera, vol. I. - Romae, apud Desclée, Lefebvre et Soc., 1899.

P. LAGHI. **Giardino del Catechista,** ossia Prontuario di esempi per l'esposizione della Dottrina Cristiana. - Iterum ed. Romae Desclée, Lefebvre et Soc., 1899.

L. DI BERNARDO. **Le malinconie dei positivisti moderni.** - Aciregali ed. S. Donunzo.

L. DI BERNARDO. **Le cortesie dei positivisti moderni.** - Aciregali ed. S. Donunzo.

L. DI BERNARDO. **Problemi sociali studiati e risoluti.** - Editio altera aucta et emendata, quam Aciregali ed. S. Donunzo.

V. BALDISSERA. **Quae advenae festino Glemonae visenda.** - Utini, ex off. Dom. Del Bianco,

CARD. L. M. PAROCCHI. **Discorsi.** - Romae ed. Desclée, Lefebvre et Soc., 1899.

Concluding notes on the origin of the gerund and gerundive by LIONEL HORTON-SMITH, M. A. - Baltimore.

PIETRO PICCOLOMINI. **Terme Romane presso Siena.** - Senis in Etruria, apud Henricum Torrini bibliopolam, 1899.

PROSPECTUS SUBNOTATIONIS ANN. MCM (Vid. in secunda operculi pagina).

Ann. II. ROMAE, Idibus Decembris MDCCCXCIX. Num. XXIV.

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

PRETIUM SUBNOTATIONIS:
In Italia: Lib. 10 — Ubique extra Italiam: Lib. 15, M. 12, Sch. 12, Doll. 3, Rubl. 6, Flor. 7½.

BIS IN MENSE PRODIT

POSSESSOR ET ADMINISTRATOR:
ARISTIDES LEONORI, eques.
ROMAE - Via Alessandrina, 87.

"PROTESTANTIUM" OPINIONES CIRCA ECCLESIASTICAE HIERARCHIAE ORIGINEM

SAECULO XVI. a pseudoreformatoribus probrum Ecclesiae Catholicae obiectum praecipue est, eam a primaevo suo statu in transversum actam, ambitione praesertim et astu Pontificum Romanorum, qui ignorantiae tenebris, quas Barbarorum irruptiones per Europam media aetate offuderant, impotenter abusi, illam exinde vitiorum omnium sentinam effecerint. Curandum itaque Ecclesiae Christi sordes, quibus inquinata fuerat, abstergere, et in pristinam formam decusque restituere. At postmodum quum sacrarum antiquitatum vestigatores, quos illi abusus et recentius invectas corruptelas traduxerant, ostenderunt iam antiquius in Ecclesia aeque obtinuisse, oppugnantium acies in duo velut agmina diducta est. Altera Rationalistarum, qui revelationem omnem supernaturalem, et ipsorum sacrorum librorum inspirationem, quibus unice eorum antesignani fidem niti volebant, penitus reiiciunt, aut etiam origines christianas ad mythos fabulasque amandant.

Alii vero cum absonum, ne vesanum dicam, hoc ipsis videretur, aliam inierunt viam; scilicet Christianam Ecclesiam aiunt sectam a Iudaica religione divulsam, et veluti abstractam, initio informem adhuc et incompositam, pedetentim vero et veluti per gradus, iudaicis ritibus aliis servatis, aliis reiectis, et etiam aliis noviter invectis, sub saeculi II. finem, in eam formam speciemque coaluisse, quam universim et quoad rei summam hodie adhuc servat.

Speciatim vero quod episcopale ministerium attinet, eius originem et ortum ita fere describunt.

Cum Apostolorum praedicationi plures fidem adhibuissent, in amplis praesertim civitatibus plura itidem constituta sunt loca, sive in privatorum domibus, sive in aedibus huic usui addictis, in quae fideles convenirent religionis officia explere, coetus moderante aliquo praeposito aut rectore vel ab Apostolis ipsis constituto, aut quem aetas, virtutes, merita, praesertim commendarent.

Quamvis porro plures ita per urbes constituerentur particulares ecclesiae, eae tamen omnes ad unam eamdemque universalem Ecclesiam Christi pertinere, illiusque totidem veluti membra et partes esse censebantur. Quo factum est ut singularum ecclesiarum praepositi simul consilia agerent, et vicissim rationes atque argumenta sibimet communicarent, quibus melius prospici fidelium commodis atque utilitatibus posset, quae praescribere, quae vetare, quae cavere, quasve universim rationes inire satius esset, quae in commune ecclesiarum bonum vergerent. Pronum vero erat ut in huiusmodi conventibus collegae primas partes praepositis illis darent, qui rerum gerendarum peritia, sapientia, prudentia ceteris praestare viderentur; qui exinde, maxime ingruente persequutionum aestu, ea quae communi consilio decernere censuerant exsequutioni mandari curarent prospicerentque. Procedente autem tempore maior pedetentim his praesidibus attributa est potestas, quae exinde veluti per gradus ampliorem prae ceteris collegis dignitatem praeseferre visa est; donec tandem vel mediante vel labente altero vulgaris aerae saeculo, illorum munus velut peculiare et supereminens quid haberi coeptum sit, et episcopatus nomine discretum a communi collegarum officio, qui in inferiori presbyterorum gradu exinde vice versa censeri coeperunt. Quapropter inter hodie appellatos episcopos et presbyteros nullum initio intercessisse discrimen, usu tantum et consuetudine posterius invectum.

Potestatem vero ipsam sacerdotii aut presbyterii quod attinet, est inter eos opinionum diversitas. Alii enim in toto Ecclesiae corpore, plebe, si ita loqui fas sit, residere aiunt, a Christo collatam, eiusque arbitrio commissam; ut in presbyteri munus et officium rite legitimeque constitutus quis habeatur, qui in ipsum electus assumptusque a fidelium coetu fuerit, potestate ab his in quibus praecipue, et quasi fundamento residet, in illum derivata. Aliis, Anglicanis praesertim, *democratica* haec Ecclesiae *constitutio* minime probatur; quare legitimam etiam missionem in sacerdotale munus postulant, quae etiam per ritum quemdam sacramentalem conferatur; quin immo ultra etiam catholicae sententiae fines nonnulli excedunt, ut consecratione illa nedum ordinis sed etiam iurisdictionis potestatem conferri autument.

Haec opinionum summa et compendium censeri potest, quae penes « Protestantes » vagantur, qui aliquam sacri ministerii umbram servare adhuc videntur; singularum vero sectarum varietates persequi longiorem quam praesentis loci sit orationem postularet, quippe dici revera queat quot capita, tot esse sententias. Attamen, etiamsi in his sistamus, implexam satis esse controversiam, quam versamus, apparet, quaeque in haec praecipua capita dispescitur: 1° Quod spectat ipsam ecclesiastici regiminis originem et sedem, utrum Christus Dominus potestatem regendae et administrandae Ecclesiae cuidam speciali sacro coetui legitima missione collatam voluerit, an illam potius universo fidelium corpori insitam ac quodammodo intextam, a quo deferretur in eos, quos ipsa fidelium plebs ad munus eligeret, ad eam fere rationem qua in democraticis rebuspublicis auctoritas a populo in magistratus derivatur.

2° Ex quo consequitur nec opus esse ad munus ministeriumque in Ecclesia assequendum initiatione aliqua sacra aut sacramentali, sed satis esse electionem et personae designationem a fidelium coetu fieri, ut hoc ipso quis auctus potestate regendae administrandaeque Ecclesiae censeri debeat.

3° Ex adverso qui aliquod a Christo speciale ministerium regendae Ecclesiae constitutum autumant, volunt tamen nullum initio rei christianae intercessisse discrimen inter episcopos et presbyteros, quod posterius abusu aut ambitione invectum affirmant. Ipsi enim ultro fatentur, nec enim negare possunt, quum ex historia evidenter constet, pluribus iam inde a saeculis, et saltem altero labente, in Ecclesia eadem forma ac in praesens sacram Hierarchiam initiatione quadam sacra constitutam, triplici gradu et ordine, scilicet episcopis, presbyteris et ministris constantem.

Quapropter controversia revocatur ad ipsam a Christo factam institutionem, utrum scilicet Ecclesia ita a Christo constituta fuerit, ut nonnisi penes eos qui fuerant ab Apostolis praepositi, aliosque illis legitima ordinatione succedentes, paucis, penes episcopos, potestas esset eam regendae et administrandae. Quae quidem quaestio soluta prorsus iam dici deberet. Cum enim constet Apostolos in Evangelii praedicatione hanc constanter tenuisse methodum, ut munus sibi collatum aliis, ab ipsis delectis quos in suum locum subrogabant, manuum impositione concrederent; potestas regendae Ecclesiae nonnisi iis qui legitime per sacram initiationem Apostolis successerint collata censeri potest, scilicet episcopis.

FR. CARDINALIS SEGNA. (1)

(1) Quod Emus. Vir pro sua benignitate concesserit ut excerptum hoc ex eius opere cui titulus *De Ecclesiae Christi constitutione et regimine*, quod sub prelo est, heic vulgandum daretur, *Vox Urbis* grates refert.

PROSPECTUS SUBNOTATIONIS

Commentarii VOX URBIS anno MCM

Pretium annuae subnotationis est: in Italia Lib. **10**; ubique extra Italiam Lib. **15**; M. **12**; Sch. **12**; Doll. **3**; Rubl. **6**; Flor. **7 ½**.

recto tramite mittendum

ad **Aristidem Leonori** equitem, commentarii ipsius possessorem et administratorem

ROMA - Via Alessandrina, 87

PRAEMIA SOCIIS CONSTITUTA

Inter eos omnes, qui die XV mensis Martii MDCCCC inter commentarii socios numerentur, sors committetur sacro Paschatis **Resurrectionis die eiusdem anni**

Theca Aurea Pulveri Nicotiano Asservando

qua SS. Dominus PIUS Papa IX f. r. utebatur, prouti ex luculento constat in scriptis testimonio

Qui primum nunc nomen dederint, pretiumque subnotationis solverint uti supra, *Vox Urbis* commentarium accipient ad ipso subnotationis die usque ad expletum annum MDCCCC, iisque **donum erit**

URBIS A IANICULO MONTE PROSPECTUS

late magnus (m. 1,10 × 0,24) **et visu decorus.**

Sociis qui subnotationem renovabunt dono dabitur

LIBER (vulgo "Album,,) PRAECIPUA URBIS REFERENS

pulcritudine insignis atque commentarii moderatore iubente, expresse conflatus.

Denique illis inter socios, et recentes et veteres, qui tres in Italia, vel binas ubique extra Italiam subnotationes novas comparaverint, earumque annuum pretium **recto tramite miserint** ad commentarii administratorem, optio erit unius ex his XXXIII quae sequuntur, quod gratuito pariter habebunt:

I. . . . **Aristotelis De arte poetica liber.** Rec. Guilelmus Christ.
Id. **Ars rethorica.** Ed. A. Roemer.
Id. **Quae feruntur Magna Moralia.** Rec. Fr. Susemihl.

II . . . . **Fabulae Romanenses** graece conscriptae ex rec. et cum adn. A. Eberhard.

III. . . . **Homeri Carmina.** Ed. Guil. Dindorf. (Voll. 2).

IV. . . . **Metrologicorum scriptorum reliquiae.** Ed. Fridericus Hultsch. (Voll. 2).

V . . . . **Patrum Nicaenorum nomina graece, latine, syriace, coptice, arabice, armeniace.** Edd. H. Gelzer, H. Hilgenfeld, O. Cuntz.

VI. . . . **Plutarchi Vitae parallelae.** Rec. C. Sintenis. (Voll. 5).

VII . . . **Strabonis Geographica.** Rec. A. Meineke. (Voll. 3).

VIII. . . **Xenophontis. Expeditio Cyri.** Rec. A. Hug.
Id. **Historia Graeca.** Rec. O. Keller.
Id. **Institutio Cyri.** Rec. A. Hug.
Id. **Commentarii.** Rec. W. Gilbert.
Id. **Scripta minora.** Rec. L. Dindorfius.

IX. . . . **Novum Testamentum.** Graece ed. Ph. Buttmann.

X . . . . **Augustini (Sancti Aurelii) De civitate Dei lib. XXII.** Iterum rec. B. Dombart. (Voll. 2).

XI. . . . **Caesaris C. Iuli cum A. Hirti aliorumque supplementis: Commentarii de bello Gallico, de bello civili, de bello Alexandrino, de bello Africo, de bello Hispano. - Fragmenta.** Recc. B. Kübler et Ed. Wölfflin. (Voll. 3).

XII . . . **Ciceronis M. Tullii Opera rhetorica.** Edidit Friedrich. (Voll. 2).

(Sequitur in tertia operculi pagina).

ribus et officiis, ita ut, quovis tempore aut loco, vitae necessaria et ius libertatis unicuique debeantur, non eadem tamen sunt omnibus ad vitam tolerandam praestanda. Ex iis enim quae sunt inter singulos disparitates natura constitutae, iurium et officiorum maxima differentia exsurgit ». Quo itaque totius doctrinae fundamento labefactato, illationes facile corruunt; eae praecipuae quae exoriuntur ex nimio pretio materiae viribus in vita adscripto, et inter aberrationes socialistarum maximae sunt, uti leges de operariorum mercede, de laborum et munerum divisione, de familiaribus vinculis resolvendis. His omnibus ad examen diligenter revocatis, et singillatim perpensis, merito concludit auctor, sententias omnes quibus doctrina haec innititur, esse omnino fallaces et absurdas, ita ut non modo splendidas promissiones, quibus rudium mentes ad se alliciunt, explere nunquam eius fautores valeant, sed potius nefaria quadam vi polleant in christianam culturam protinus delendam, atque hodiernas plebes inter densissimas barbariae tenebras iterum mergere minitentur.

R. SPINA.

AMERICANA ATHENAEA

Cum noster hic commentarius doctis viris latinitatis cultoribus non minus quam iuvenibus, qui litteris et bonis artibus operam dent, scriptus sit, nihil mirum est, si saepe de athenaeis locuti sumus; nam et ipse de catholico athenaeo Insulensi pauca scripsi, et Costagginius, collega meus humanissimus, de Germanorum athenaeis plurima disseruit. Nunc de americanis athenaeis aliquid dicam.

Incredibile est quam brevi tempore ea emerserint; ita autem florent eaque sunt vi et sollertia, ut Rodius (1), qui nuper ea invisit, non solum de iis bene sperare, sed etiam confidere possit maiora futura quam cognita iudicaverit.

Rationem, qua europaea athenaea continentur, sequuntur, proptereaque antiquum cultum et humanitatem Europae cum Americae cultu et humanitate recentiore coniungunt. Nam quae in athenaeis traduntur nullus populus, licet mentis acie praestans et celeritate ingenii, neque gignere neque invenire brevi tempore potest: quandam quasi continuationem [illegible] rerum constituunt, quae in dies crescunt. Qua de causa apud Americanos athenaea [illegible] in honore sunt.

[illegible] omnia Americanorum indolem, ut ita dicam, quasi praeferre videntur; quin etiam suam quodque [illegible] (sit venia verbo) tenent. In athenaeis enim, quae Novi Eboraci et Chicago in urbe sunt, ita iuvenes instituuntur, ut ad agendum potius quam ad [illegible] parati esse videantur; contra in ceteris athenaeis iuvenes in veri investigatione et meditatione quam maxime versantur; praeterea in athenaeo, quod Chicago in urbe est, a studiis, idque mirum, nulla fit intermissio. In athenaeo autem Ithakensi, quod *Cornell* appellatur, non solum latinae litterae et graecae traduntur, sed etiam praecepta et instituta agriculturae; prope bibliothecam multae sunt officinae, in quibus artes edocentur: in his vel etiam ars lactis purificandi, conficiendique casei.

Quibus ex rebus facile apparet apud plurimos Americanos quaestionem de artificiis et quaestibus qui liberales, qui sordidi sint, nullam esse.

Athenaeorum autem aedificia, uti Novi Eboraci, uti Philadelphiae, ita perfecta habentur, et ita iis instrumentis, quae ad docendum maxime necessaria et accommodata sint, praedita, ut quivis Europaeus, qui ea invisat, facere non possit, quin magnopere obstupescat. Quod totum contra est apud nos, qui antiquis aedificiis pro temporis necessitate et discipulorum multitudine restauratis atque amplificatis contenti sumus.

Tamen quod ad doctores pertinet, hoc unum Rodius animadvertit, quod cum multam operam conferre debeant in res comparandas, quas discipulis tradant, tempus nullum habent; novies enim vel decies in hebdomada acroasin facere coguntur.

Discipuli autem mirabiles amores excitant sui; animosi enim sunt et alacres; in iis summa iucunditas et mira quaedam gravitas, quae potius maturae aetatis est. Sed ne nimia mentis agitatio damno sit, multa oblectamenta ad corporis valetudinem et vires in otio adhibent. Eorum enim omnis actio in ludis palaestrae et in fabulis agendis sive graecis sive anglis versatur. Incredibile est quantam vim, quantam levitatem, quantam celeritatem in ludis praebeant; tamen fortes illi iuvenes multam operam in litterarum et doctrinarum studium conferunt. Quam dissimiles sunt iuvenis litterati, quem nos consumptum, morbosum, gravem et lento pede incedentem fingimus, quique olim magno in honore erat!

Plurimi autem, consilio eorum qui nimis temperantiae student, potionibus fermentatis nullis utuntur; quod Rodio displicet; nam aliud est iis uti, aliud abuti. Sed « mos et regio », uti est in proverbio; nam ex americanis iuvenibus etiam qui aqua tantum utuntur, sunt alacres, fortes, et amoeni.

Quum res ita sint, nullum est dubium, quin Americani ex athenaeis uberes fructus sint comparaturi. Quod nobis magnopere in votis est.

D. TAMILIA.

(1) Cfr. commentarium, qui inscribitur *North American Review*, mens. Sept. 1899.

PUERI PRAESEPE PUERO IESU PARANTES

Laeta dies natalis adest, natalis Iesu:
O pueri, puero tecta parate Deo.
Huic praesepe satis, foliis muscoque virescens:
Eia age, quisque libens aggrediatur opus.
Porticus ampla patet, clarum cui nomen abena
Sus, Florentinis bellua grata, dedit. (1)
Gypsea pastorum manet hic vos turba frequentes;
Non uno quisquis veneat asse magis.
Est qui capones fert binos reste revinctos;
Eia age, da nummos, hunc tibi tolle, puer.
Tolle senem, qui duxit ovem pleno ubere laetam,
Iamque salutator stat sine pileolo.
Est qui fert humeris balantem molliter agnum,
Iucundum aspectu, vellere candidulo.
Da nummos, puer; excussae feret annua patris
Cras magnum perae sportula (2) *subsidium.*
Est anus infanti mala et silvestria corna
Praebens; hanc etiam tu bone tolle puer.
Non pretii hinc disces, at magni pondus amoris
Iusta in sideribus pendere lance Deum.
Lumine torvus adest Herodis miles iniqui,
Iam iam extollens in brachia filiolum;
Filiolum lapidi, quem mox impinget, ama[illegible]
Ablatum heu caris matris ab uberibus.
Horum tu binos, ad summum tolle quaternos,
At procul hinc iubeas ire per excubias.
Ante micent oculos cunabula sancta puelli,
Quem calefacturi bos et asellus hient.
Hinc dulce arridens genitrix suffusa pudore
Adsideat gnatum Virgo puella Deum.
Hinc cana insignis barba canisque capillis
Et gnati et matris tutor adesto, Ioseph.
Haec praesepe super lucenti inscripta papyro
Spectatum admissi coelica verba legant:
« Gloria in excelso tibi sit, Deus, atque be[illegible]
Pax homini in terris, qui bona summa cupit[illegible] (3)
Tota suos pueros huc dein vicinia mittat;
Aut amita, aut mater sedula ducat eos.
Tum quisque alterne patrio sermone renarret
Humanum ereptum iam genus a tenebris:
Nam « nocte hac media nobis est parvulus [illegible]
Cincinnis pulcher, candidus atque [illegible]
Haec aviae circum [illegible]
Mutua dum pyxis [illegible] vasa fovet [illegible]
Plaudent, atque [illegible]
Sacchari, castaneis, [illegible]
Passam uvam, strobil[illegible]
Salgama de vaso [illegible]
Et piperata Cera [illegible]
Tusca quibus tantum [illegible]

Florentiae.

M[illegible]

(1) Vernacula lingua *Le logge del porcellino*, ubi gypsea pastorum simulacra etiam nunc veneunt.
(2) Munusculum, quod Florentini appellant *Il ceppo*.
(3) Mos est, quum pueri Christo Iesu praesepe instruunt, ea sacra verba inscribendi: « Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus bonae voluntatis ».
(4) Ita incipit vernacula lingua naenia quaedam, quam pueri florentini ante Christi praesepe recitant.
(5) Notus ille in Italia dulciarius, cognomine *Giacosa*.

DE RITU APERITIONIS "PORTAE SANCTAE" IN UNIVERSALI IUBILAEO MDCCCIC-MCM

A vigilia in vigiliam Dominicae Nativitatis Summus Pontifex Leo Papa XIII, ad exitum XIX saeculi delabentis Deo consecrandum, idemque initium XX saeculi, Annum Sanctum indixit, qui vigesimus primus inter annos huiusmodi numerabitur. Annus Sanctus ab anno Iubilaei magni, prouti sacra monumenta tradunt, originem et nomen assumpsit. Apud Christianos Annus Sanctus inde vocatur illud universale Iubilaeum, quo suos quisque mores corrigens, animum ad sanctitatem vitae sublevat, ut in iura redeat hereditatis aeternae; ideoque etiam Annus Remissionis vocatur.

DE STUDIO LITTERARUM GRAECARUM ET LATINARUM IN SCHOLIS

Iure diebus nostris aliquid in eos prolatum est, qui adolescentes omnes penitus a disciplinis graeci latinique sermonis avertere nituntur, et iis tantum addicere, quae mathesim et physicam redolent, [illegible] in philosophandi illa ratione, quam *positivismum* appellant.

Dicentibus [illegible] scribentibus non modo nemo infamiae notam inussit, quod superioribus annis proculdubio futurum fuisset, sed plures immo fuere, qui eos et probe cogitasse, [illegible] confessi sint.

Sero sapiunt Phryges! fortasse quis exclamavit; nobis autem dicere liceat: quodcumque fuerit, semper [illegible] tandem aliquando [illegible] resipiscant. Atque utinam ea contentione [illegible] a recto sunt olim [illegible] restaurent, qua iam inde [illegible].

[illegible] quibus elementa latinae [illegible] linguae tradebantur, saeculari experi[illegible] ad summum annis [illegible] compotes et quaeque interpretandi [illegible]. Qui nunc sunt prae manibus, [illegible] non praestant idem. [illegible] non idem nunc caelum, [illegible] animus, indoles? [illegible] atque probentur, [illegible] vitium, sed in modo [illegible] in adolescentibus [illegible], sed in ratione disciplinae.

Neque [illegible] is ero, qui omnia horream et fugiam [illegible] quae saeculum hoc studiis [illegible] grammaticalibus addidit; id tantum velim, ut [illegible] coactis regulis, quibus [illegible] annus, memoriae, quae [illegible] in pueris et in adolescentibus est, maxima [illegible] mandetur; tantum enim [illegible] memoriae mandamus. Prae ceteris [illegible] in hoc commentario (1), ea, quae dicuntur *exercitationes*, quibus [illegible] et, praeciso [illegible] suarum, solitaria propositio interpretanda notis iubentibus; per singulas libri grammaticalis paginas pererrans. Utquid haec temporis iactura? Aedepol! Ut ad unguem, et rotam et [illegible] seu Tullianam seu Livianam, seu cuiusvis, quisquis ille fuerit, concinnetur.

Quasi graecum, quasi latinum eloquium ita miserum, angustum, exile, egenum, exiguum sit, ut data propositio, data periodus, recte confici illo tantum modo potuerit; quasi Livius, quasi Cicero, quasi Homerus, quasi Demosthenes in omnibus et singulis semper *optima*, non interdum *bene* tantummodo scripserint; et quae non scripserint, ea damnata aut errata penitus ducenda videantur.

Atque est insuper in hisce modis et conditionibus malum, immo nefas, et fere dicam germinantium mentium infanticidium.

Dominium linguae mentibus hoc modo non damus, sed crucifigimus animas linguae. At contra qui recte vult, et ornate dicere, non inservire linguae debet, sed lingua debet dicturo inservire. Puer itaque, adolescens, dominus linguae sit, eamdemque cogat ad ea delineanda et exprimenda quae cogitat; non ipse cogatur ad ea tantum proferre, quae tulit exiguus ambitus, angusta crux, cui fuerit affixus.

Quapropter, amotis omnibus vinculis, libera puero, libera adolescenti sit via qua verbis, nominibus, adverbiis propositionem sibi conficiat indoli suae respondentem, respondentem scriptoribus, quos prae manibus habuerit.

Nulla vero interpretandi potestas cuique, nisi libera cuique sermonis dominatio; hanc autem adipiscimur non servilibus usi moribus, sed ingenuis, sed civilibus. Non lingua teneat nos angustiis suis quodam quasi limite circum designatis, sed teneamus nos in potestate nostra sermonem, qui sequatur mentem nostram sua iubentem exprimere, et cui tantummodo in iis conformabimus, quae de latino aut graeco interpretabimur.

Quod uti fiat et facile fiat plane video propius, ac dico uti sentio.

Optimum duco – idque itero atque in perpetuum iterabo – si vel ab exordiis pueri in schola latinis assuescant verbis, nec in latina schola aliud sit praeter latinum eloquium. Balbutient primo; non nego; inasta, brevi loquentur.

Rursus optimum duco si magister, lecta pagina libri, puta Caesarem, explicaverit per summa capita periodos, historiam, dicendi modos. Post haec de singulis verbis rationem ponat, idque proponat adolescentibus quasi ad certamen, scilicet unde verbum, vel nomen, cui ex patrio sermone respondeant, quomodo adverbium in adiectivum transire possit; quo pacto adiectivum in adverbium; quo modo periodus et propositiones illae immutentur si directae in indirectas, si indirectae in rectas; quo denique modo aliis possit vocibus propositio illa confici, quae idem significet, etsi idem non sonet.

Haec itaque mihi videntur maxime opportuna, ut pueris fructus adsit e studiis maximus, ut sit magistris e laboribus diuturnis iucunditas, ut parentibus denique, patriae, pueris omnia e scholis mira felicitate benevertant.

H. DE VECCHI-PIERALICE.

(1) Cfr. ann. II, n. XXI.

DE LIBRO VICTORIS CATHREIN

CONTRA "SOCIALISTAS„ EDITO

Conatus omnes et vires quae sunt hactenus impensae, ut universales quaedam formulae et leges redigerentur a scholae illius asseclis, quibus *socialistas* placuit se appellare, irrita semper et inania evasisse proculdubio dicendum est. Socialistarum enim schola in plures variasque doctrinas distribuitur iuxta nationum indolem in quibus effloruit, vel ingenia philosophorum qui illas exposuerunt, ita plane, ut, non aliter quam in Luterano schismate, tot eius systemata quot asseclae habeantur.

Et profecto ab anno usque 1875, hinc Marx inde Lassalle fautores edicto visi sunt consensisse, quod est a *Golba* nuncupatum, ut suae doctrinae communis formula sibi praesto esset; at cum primum ipse Marx hanc acriter obiurgasset, atque, eo mortuo, Engels diligenter commentatus esset, Germani socialistae eius revisionem petierunt, qua quidem in coetu ad Erfurt habito peracta, nova declaratio conflata est, Marx fautoribus prae Lassalle asseclis omnino favorabilis.

Habemus autem ad rem ipsos confitentes sectarios, quorum legatus alter Bebel coram coetu Hannoveriano recens habito universo haec audacter et impie simul est fassus: « Schola haec nostra dogmata nulla retinet; de operariorum mercede iam ter suas opiniones commutavit; seditiosa attamen factio mansit semper. Nam nisi honesti ordinis cives suis dominiis expolientur, metam nostram nunquam assequemur. Imo, veluti iam saeculo XVII bona ecclesiarum direpta sunt et servitudo abrogata, ita pariter agendum hodie est, ut ad rationem quibus divitiae gignuntur, vel ad earum aequam partitionem omnes perveniant ».

Atqui in tam diram atque nefastam doctrinam nullus ferme evulgatus fuit hactenus liber, qui, veluti opus a Victore Cathrein conscriptum (1), mole exigua tantam sapientiam contineret, atque vesanas inimicorum opiniones tanta vi refelleret. Quapropter ad philosophicam dignitatem, sive argumentorum copia sive ratiocinandi peritia, liber consurgit; nec aliter ferme evenire potest, quoties, erroribus et fallaciis, quae sapientiam nonnisi specie ostentantur, evangelicae doctrinae documenta candide et ordinate opponuntur.

Igitur cl. auctor socialismi historiam primum enarrans, inanitatem eius evincere contendit, et enucleata diligenter doctrinae definitione, atque eius affinitate cum scelesta factione, quam *Communismum* dicunt, optime indigitata, hodiernae eius propagationis vices et causas acute investigat. Quarum profecto una est omnium potissima, hodiernus artium mechanicarum progressus, quo, multiplicata in industriis quibusvis officiis ferrea machinarum opera, privatus operariorum labor suffectus est, eorumque ingens multitudo coacta, ut sese in urbes reciperet; at brevi immigratio haec, necessario veluti fato, malum illud reipublicae protulit, *proletariatus* nomine omnibus notum. Sed, dum nemo negat, ex hodiernis societatis conditionibus, malis omnibus laborantibus, maximam reipublicae quaestionem manere solvendam, multum abest contra quin societas hominum sit ab imis fundamentis evertenda, et quasi pecudum more, absque fidei et religionis et familiae officiis, instauranda.

Nec mirum sane est, eo scelestae vesaniae fautores novi ordinis pervenisse, cum documenta recogitentur Marx illius Germanici celeberrimi, qui veluti sectae conditor, prouti ea hodie est, habetur. Etsi enim Saint-Simon vel Fourier amentia deliria praetereamus, vel a Blanc et a Lassalle et a Rodbertus insana effata, quarum recensio nimis longa hic sit, memorandum ducimus, conceptum a Marx suae doctrinae ordinem e philosophia historiae *materialistica* ortum fuisse. Orbis enim, iuxta eius sententiam, nil est aliud quam materiae cumulus, qui perenniter evolvitur, ita ut aeternum nil sit in eo, nisi haec infinita vices et permutatio; quo etiam factum est, ut tum Marx, tum Engels, qui eum sequutus est, Feuerbachii philosophiam, dualismum spirituum inter et materiam adversantem, maximo gaudio exceperint.

Verum planum omnibus fit quam longe huiusmodi doctrinae aberrent a quaestione illa de civilibus ordinibus innovandis proposita; attamen, eo adamussim consilio sunt quasi ad fundamentum susceptae, ut a spiritualibus omnibus curis homines abducerentur, eorumque societas nonnisi materiales res aestimaret et in pretio haberet.

Heic tamen succurrit qua valida ingenii et doctrinae copia est instructus Cathrein clarissimus, cuius nimirum libri pars secundo et tertio capite comprehensa, ea est ferme in qua eius mens praefulget maxime; nihil enim luculentius legi potest acri illa critices subtilitate qua socialistarum doctrinas ipse oppugnat atque refutat, et erroneum ipsum earum fundamentum evertit omnino. « Etsi, enim », scribit, « omnes homines aequales sint praecipuis in-

(1) P. VITTORE CATHREIN S. I.: *Il socialismo. Suo valore teorico e pratico* (Augustae Taurinorum edid. Fr. Bocca).

procedent, hic ad Lateranum, ille ad Sanctam Mariam Maiorem.

Patebunt hae portae anno integro, nempe usque ad vigiliam Nativitatis Domini, quae anno 1900 solemnis erit. Tunc solemni haud minus ritu claudentur, prout suo tempore in opportuno articulo enucleare posse, Deo opitulante, speramus.

F. C.

A Caeremoniis Aulae Apostolicae.

FRIDERICI II ET NAPOLEONIS

MILITARES INSPECTIONES (1)

Saepe nostra hac aetate militaribus adesse licet spectaculis, quibus nomen exercitus inspectiones, quaeque nonnisi ad pompam institui videntur, ut spectatorum oculi vestium pulcritudine armorumque fulgore oblectentur, ac prope dicam perstringantur. Sed longe aliter se res habebat tempore Friderici II, qui ad copias inspiciendas ferebatur, ut deprehenderet utrum severis disciplinis milites essent necne instituti atque armis, viatico, ceterisque id genus bene instructi, quibus ad iter conficiendum, aut ad locanda castra, aut demum ad praelium ineundum opus fuisset. Namque recte arbitrabatur Fridericus plerosque milites ignaviae suapte natura indulgere, atque gravem armorum laborem bellique aerumnas fastidire, propterea que ducum esse nebulones ac vappas vehementer excitare, exemploque ad ardua quaeque suscipienda movere. Hanc sententiam verbis abunde prosequutus est in libello, cui titulus *Monita ad imperatores*, ubi exercitum ob oculos ponit tamquam artificiosam et inertem machinam, in qua motus cieri non possit, nisi ab acribus praeclarisque ducibus. Quod autem in suo libro Fridericus imperatoribus praecepit, saepissime in actum ipse deduxit, qui copias rei militaris usu exercendas firmandasque tota animi contentione curabat. Milites enim iam antea ad praelium instructos concurrere iubens, suis perspiciebat oculis, suoque moderabatur imperio, quid primae, quid secundae, quid postremae aciei esset faciendum, exactisque exercitationibus, quid laude aut vituperatione dignum esset deprehensum publice profitebatur.

Ad exercitum attentissime inspiciendum ac severioribus instituendum disciplinis eadem ratione ac Fridericus ducebatur Napoleon, qui tanti id faciebat, ut decimo atque interdum vel quinto quoque die milites invisere soleret.

Ex copiis iam pridie a Consule designatis, pedites in vastissimo atrio palatii, cui nomen Tuileries, aciem instruebant; equites et qui ex tormentis bellicis nuncupantur immanes igneos globulos evomentibus in platea, quae vulgo *Carrosello* appellatur. Tum signa tanto apparatu singulis tradebantur aciebus, ut non pauci iuvenes e locupletibus familiis tali spectaculo excitati arma ultro caperent, quamvis asperis militiae officiis per alios satisfacere possent.

(Ex antiqua tabula aere cusa).

Statuta hora Napoleon, qui vel uxori interdum erat in mora, nunquam vero militibus, equo insidens, praestantium imperatorum agmine comitante, aciem celeriter invisebat; deinde ducibus, qui singulis praeerant manipulis, accersitis, de statu militum inquirebat. Vae illi, qui Consuli sciscitanti plene perfecteque non satisfecisset! Postea quum desiliisset ex equo, omnes acies arduis iteratisque fatigabat exercitationibus: dux, aut alter a duce e Napoleonis latere iussa Consulis elata voce militibus proferebat.

Post exercitas copias, arma, commeatus, ceteraque id genus summa perspiciebat diligentia, adeo ut vel minima ac levissima nunquam ex eius oculis effugerent.

Sed acri Napoleonis ingenio eo adventum est, ut ex hac ratione inspiciendi copias maiora exercitui proficiscerentur beneficia, quam quae Fridericus suis compararet militibus. Etenim Napoleon, periculis in re militari abunde factis, duces ac milites comiter alloqui, iisque familiariter uti fastidio aut despectui nunquam habuit, ita ut strenuos magnis laudibus sit prosequutus, tardioresque ad gloriosa suscipienda facinora vehementer hortatus. Quin imo strenuissimi milites praeclarissimique imperatores digni habiti sunt, qui ab ipso Napoleone gladio ad gloriam donarentur, splendidoque exciperentur convivio, cui senatores, ministri, optimates, atque ipsa Consulis uxor adessent.

Quod ad animum tum militum tum ducum erigendum quantum conferret, ut ardua quaeque appeterent ultroque susciperent, ex innumeris ac perinsignibus elucet Napoleonis victoriis. Pridie enim quam praelium ad Eylau committeretur, quum admiraretur Napoleon loricatos milites, qui strenue impressionem facerent in hostes, ducem d'Hautpoult, aciei praefectum, dignum habuit, quem publice amplecteretur. Id praeclari imperatoris animum magnopere excitavit, qui Napoleoni: « Ut tanto », inquit, « par efficiar honori, mihi pro te moriendum est ». Et revera postridie eius diei acriter decertando occubuit.

At vero postquam ad regiam dignitatem pervenit Napoleon, alia atque antea se gessit ratione: namque exercitum inspiciendum, reique militaris usu firmandum aliquantulum coepit fastidire, siquidem in annos rarius non modo, verum etiam celerius id, quod tanti habuerat, faciebat, adeo ut ad vanam pompam, potius quam ad copias exercitationibus instruendas Napoleon imperator prodire videretur. Quum enim antea, ut diximus, decimo quoque die milites invisere consuevisset, anno millesimo octingentesimo duodecimo vix quater id suscipiendum putavit, ac duces tantummodo ad convivium in popina exstructum invitavit, cui alter a Napoleone adfuit.

Quo factum est, ut Galliae imperator paullatim ab exercitu recederet, qui et ipse a Napoleone descisceret.

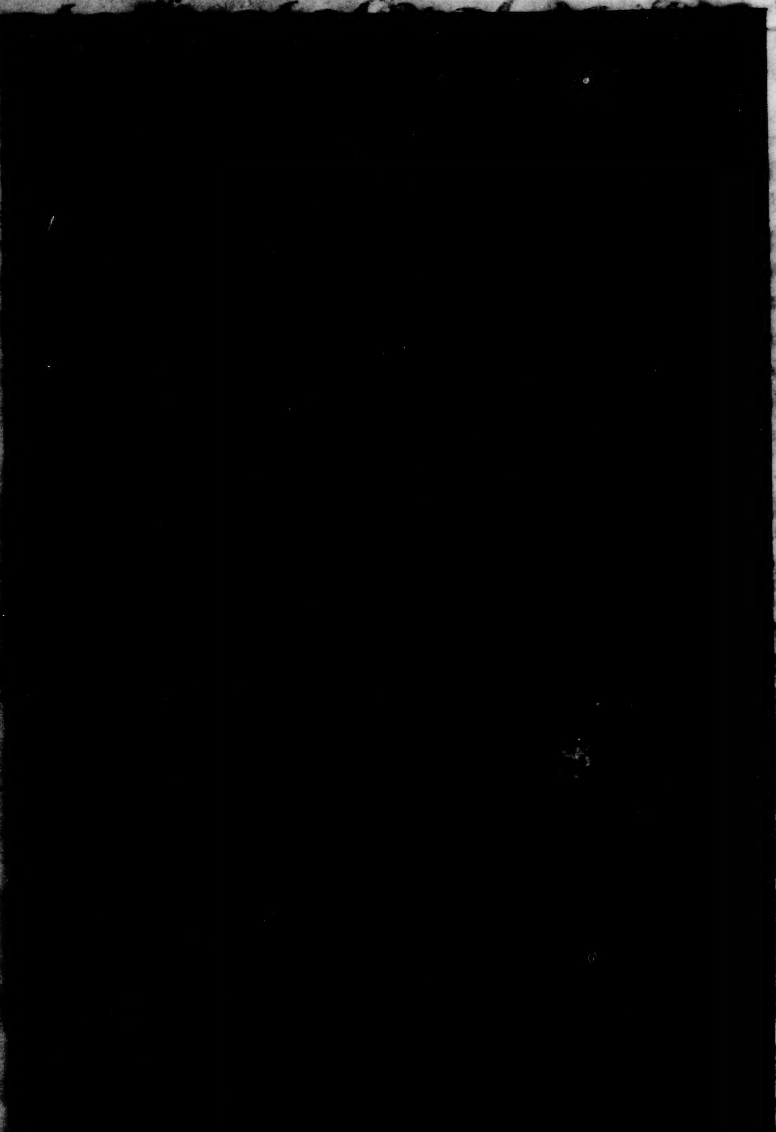
HERSILUS.

(1) Conf. comm. *Revue Hebdomandaire* (Kal. Jun. 1899) et *Minerva* (Idib. Iul. 1899).

NOVA RATIO INTEGRANDI ET SERVANDI

CORPORA MORTUORUM

Quum mortuorum corpora vetustate dilapsa temporumque iniquitate labefactata in pristinum haud facile sit restitui, neque vitiatas refici, neque commissas servari reliquias, operae pretium est hoc in commentario, ad bonas provehendas artes instituto, de opere quodam huius generis aliquid dicere quod legentium studia acuere, idemque mulcere possit animos.

[illegible] C. Tamassia.

Hic [illegible] huiusmodi annis peractis, [illegible] intercidere [illegible] lo-[illegible] VIII [illegible] Pontificem, [illegible] litteris solemniter datis, Iubilaeum [illegible].

Hinc [illegible] in orbe terrarum fide[illegible] ecclesias, indulgentiam, operi[illegible] plenariam consequebantur.

[illegible] Portae Sanctae ape[illegible] Christifideles indul[illegible], Bonifacio IX tribuitur, [illegible] qui Romam petere nequivissent, dummodo nonnullis satisfacerent, quae [illegible].

[illegible] Porta illa Christifidelibus indulgentiam optantibus patens, non una [illegible] ingredientes ea, qua par est, mente, sanctificentur, acquirentes gratiam ac indulgentiam; 2° quod, illa dum clauditur, lapides, lateres, calx et reliqua ad rem caementa id genus a Summo Pontifice benedictionem singularem accipiant, ipsiusque Pontificis dextera sanctum inchoetur opus ad claudendum, prout ab ipso similiter opus inchoetur malleo ad aperiendum.

De ritu autem caeremoniisque augustis, quibus panditur ac obstruitur, breviter quoque dicemus, quum praesertim solemnitas, ratione temporum, aliquantulum immutetur.

Prout factum est, in Ascensionis D. N. I. C. festivitate Annus Sanctus « Abbreviatori Curiae » cappa induto, a S. Pontifice benedictione recepta, promulgandus datur. Hic, « Praelatis » plurimis comitantibus, descendit in basilicam Vaticanam, et porticum recto tramite petit, ibique ex ambone, ad hoc antea parato, coram populo, adstantibus « S. Palatii cursoribus », chirographum pontificium de Anni Iubilaris indictione legit. Tunc datis exemplaribus litteris, cursores abeunt, magno eodem ritu, in tribus basilicis maioribus promulgaturi, quarum litterarum apostolicarum exemplaria uniuscuiusque basilicae valvis affiguntur.

Quarta autem Adventus dominica, a duobus [illegible] « S. R. Rotae [illegible] », tum latino, tum italico sermone, [illegible] Iubilaris Annus iterum in eadem porticu annuntiatur, Summo a Pontifice benedictione [illegible] ac facultate, iterumque a cursoribus in supradictis basilicis maioribus promulgandum defertur huiusmodi annuntiationis edictum, prout superius de primo fieri notavimus.

Post haec, ubi advenerit vigilia Nativitatis Dominicae, post meridiem ad vesperas Porta Sancta Vaticanae basilicae ab ipso Summo Pontifice sequenti ritu solemniter aperietur, dum illa Ostiensis per decimam [illegible] Cardinalem, [illegible] et Liberiana per Cardinales archipresbyteros solemnibus pariter caeremoniis patebunt; nunc autem causis quibusdam hic ritus absolvetur a Pontifice ante meridiem, itemque ceterae basilicarum maiorum Portae eadem hora aperientur; nihil tamen a ritu prisco, praeter horam, in caeremoniis immutabitur.

Itaque Summus Pontifex, sacris accinctus vestibus, cum cardinalibus, patriarchis, archiepiscopis, episcopis, abbatibus, praelatis, ordine solemnissimae pompae servato, a caeremoniarum Apostolicarum magistris indicto, ad sacellum Paulinum se conferet, ubi, adorato sanctissimo Eucharistiae sacramento, adsurgens praecinet hymnum *Veni Creator Spiritus*... cuius versiculos dum pontificii cantores modulationibus optimis prosequentur, nobilis familia Pontificis et sacrae dignitates, quas memoravimus, ordine disponentur, ductaque pompa procedent, manu dextera cereum accensum sustinentes, adstante per transitum hinc inde universo clero Urbis tam regulari quam saeculari.

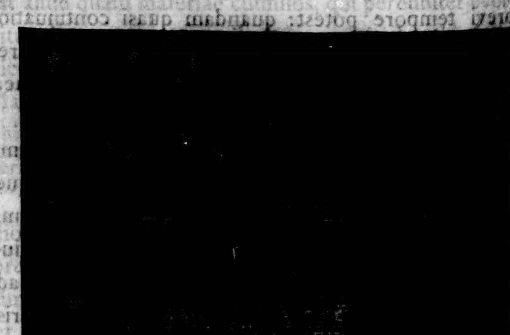
Ubi Pontifex, regiis scalis Vaticani palatii emensis, ad porticum basilicae pervenerit, paratum ibi thronum ascendet, et inde, omnibus peractis, descendens procedet ad Portam muro adhuc obstructam, ubi malleum auratum ab eminentissimo Poenitentiario suscipiet.

Hoc tradito, Summus Pontifex murum malleo primum percutiens, dicet: « Aperite mihi Portas iustitiae »; iterumque percutiens: « Introibo in domum tuam »; tertio denique percutiet malleo, dicens: « Aperite Portas ». Inde Summus Pontifex, nonnullis interpositis versiculis, orationem rei propriam canet ad thronum. Interea a fabris murariis murus diruetur, quo maiori fieri silentio poterit; lapides vero, caementa et lateres, plerumque stemmatibus devotarum familiarum distincta, quae superiore Anno Sancto ad claudendam portam devote fuerunt oblata, dominis reddentur; caementa et, siqua libera sint ac nullius, saxa et lateres pietati peregrinorum ac populi servabuntur atque tradentur.

Hisce remotis impedimentis, et patente Porta, quanta est, Poenitentiarii basilicae addicti accedent, et stipites ac limina Portae Sanctae, magna religione, abluent. Quibus lotionibus rite inter preces peractis, Summus Pontifex surget, orationem et versiculos cantabit, et postea descendens a throno dextera crucem super hastile eminentem, laeva cereum accipiet accensum, et in medio limine Portae Sanctae flexis genibus hymnum *Te Deum* praecinet, cui populus et cantores respondere proculdubio certabunt; fere nunquam enim Christifidelium pietas impetum propriae devotionis et religionis repressit, ut cantoribus tantummodo ea dicenda concederet, quae ipsa gestiens in corde sentiret.

Primo Ambrosiani hymni absoluto versu, Pontifex assurget, ac templum ingredietur, sequentibus ordine certo cardinalibus, patriarchis, archiepiscopis, episcopis, abbatibus nobilique comitatu pontificiae domus, populi denique christiana turba ad solemnia peregrinorum more adventante. Expleto hymno, Pontifex, qui opportune ad sacellum, cui a Pietate nomen est, [illegible] diverterit, adsidebit, et custodes Portae Sanctae alloquetur; inde eadem pompa, qua venit, in sacellum Sanctissimi Sacramenti adoraturus procedet; qua adoratione peracta, praesentibus Christifidelibus benedictionem apostolicam impertiet, indulgentiamque plenariam publicabit; tum denique in suas aedes se recipiet, quum vesperis, quae recitabuntur, fessus adesse non possit.

Magno interim cum comitatu Cardinalis decanus ad aperiendam iisdem ritibus Portam Sanctam basilicae Sancti Pauli perget, et Cardinales archipresbyteri, in consistorio secreto ad hoc legati, ad aperiendas suae quisque basilicae Sanctas Portas

Porta Sancta in pronao Vaticanae Basilicae.

ratorem, volumen regalium epistolarum, quae fuerant ad eum missae, magna cura adservasse; et Goethe, Germanorum poetam celeberrimum, authographa quadringenta custodisse, quae inter Blucherii quamdam ducis epistolam, in tympani pelle conscriptam; denique et Metternich principem insana hac cupiditate multum flagrasse. Aiunt nempe illum cum Janin gallici scriptoris litteras habere frustra tentasset, Appony comitis mediatione, ab eo tandem tenuisse libellum his verbis conceptum: « Gratias agens quamplurimas testor me a Metternich principe quinquaginta vini Johannisberg phialas accepisse ». Qua chartula principem eo contentum fuisse, ut non quinquaginta quidem, sed centum eiusdem vini phialas ad lepidum scriptorem miserit.

Laelius.

INSTRUCTAE IN ANTARTICUM POLUM NOVAE EXPEDITIONES

Dum e Norvegia recens atque ex Dania celeberrimi nautae articum polum attingere nituntur, dumque ipsorum vestigia Italus Brutiorum dux calcat audacter, avida hominum cognoscendi cupiditas ignotae adhuc caliginis quae geminum antarticum punctum involvit non obliviscitur.

Illuc enim eminus Angli atque Germani simul prospiciunt puppesque in id immittere forti aemulatione decertant; quo nobilissimo sapientiae stimulo acti, coram geographico postremo coetu Panormi recens absoluto, bina sunt ab utrisque itineris consilia proposita, alterum a Ioanne Murray Anglo, alterum a Neumayer Germano doctore redactum. Maximis inde laudibus uterque cumulandus, non tantum quod facinus inverint eximium, quam quod geographicae disciplinae necessitatibus studiose consuluerint; siquidem impar omnino atque ab oppositi poli notitia longius incerta antartici frigoris facies innotuit. Neque aliter profecto contingere oportebat; cum enim triceni nautarum comitatus nordicas regiones hactenus explorarunt, nonnisi centum meridionales tenebras perrumpere aggressi sunt.

Hiemavit quidem ultimus omnium in nocte illa antartica De Gelarche, Belgarum nauta, ipsa cum navi, cui Belgica nomen, glacie conclusus, quae mox ad Punta Arenas promontorium, post dirupta expulsaque eius vincula, feliciter appulit, cum tamen interea quingenta et amplius millia passuum audacissimus vir recognoverit.

Nunc itaque, etsi Belgae illi laus eximia virtutis tribuenda ab omnibus, novam eamque magis diuturnam aggrediendam explorationem Angli Germanique, pactione statuta inter se, quodammodo diviserunt; Anglis scilicet ventorum flumina, procellarum praecipuae regiones, ceteraque aërea phaenomena manent primum investiganda; ac deinde loci vel modi inquirendi, quibus glacies primum coalescit, vel distribuitur in varias omnes formas quas montes, vel rupes, vel maria nuncupant (*icebergs, pack, floebergs* etc.). Humus pariter tentanda, sive quae frigida glaciei facie constringitur, sive quae glacialibus undis, profunda nocte, contegitur; item geologicas, magneticas, geodeticas inspectiones adnotare oportet, marisque commotiones vel rivulos describere, et supremum tandem pro viribus enodare dubium, quod circa antarticae cuiusdam novae telluris exsistentiam geographos antiquorum temporum tamdiu commovit. Statutum pro tanto facinore hoc nimirum videtur iter, insulam a Petro I dictam, quam Bellingshausem anno 1821 primus inspexit, attingere, ibique hiberna constituere, quibus exactis, rectiori, quo licebit, tramite in polum tendere alteraque hiberna in Victoriae terra ad Adore promontorium deducere. Inde autem ad magnetici poli punctum occupandum profectio erit, atque contrario deinceps itinere in occidentales Africae oras e converso reditus.

Germanorum contra navigia H. von Drigalsky, Groenlandiae terrae investigator eximius, reget, eritque eius praecipua pars litora omnia, quae attingentur, accurate delineare, glacialium moenium (*ice-barriers*) motus adnotare, maris profunditatem explorare atque metiri, eiusque varios colores sedulo examinare, itemque plantarum atque animalium genera omnia, quae sive mare sive glacies incolant, singillatim describere. Ad rem vero contraria omnino Germanis addicta est via: insulam a Kerguelen anno 1772 primum exploratam attingere, atque in eius litore hiemare: inde in terram a Kemp nuncupatam tendere ad novam hibernationem explendam; postea vero recto tramite per polum transire, atque in extremam Victoriae regionis partem, re peracta descendere.

Itinera non navibus tantum sed et canibus tractis vehibus, uti assolet, absolventur, quarum immo ope per dissitas circum glacies frequentes explorationes deducere licebit. Utraque autem expeditio in proximum annum instruetur totiusque itineris spatium trium vel quatuor annorum futurum pro variis temporis vel locis conditionibus computatur. Quod faustis ominibus prosequimur.

A. Costaggini.

VIRGINI PARITURAE

Aurorae similis cum, rutilantior,
Solem prodere nititur,
Immortale Maria
Numen, luce micantius,
Iam iam laeta parat gignere: candidum
Non exula decus virginis integrae,
Dum materna pudico
Libat pectore gaudia.
Magnum nuper Ave *nobilis audiit*
Virgo, moxque pium dixit et efficax
Fiat, *quo sibi prolem*
Summo traxit ab aethere.
Iam divina Parens ditia protinus
Gaudet, gesta sinu, spargere munera,
Quorum prima Ioanni
Defert pignora parvulo.
Hinc ad casta redux limina Nazarae,
Noctes atque dies cogitat insitum
Germen, cuius et ortum
Votis elicit igneis.
« O Lux (ingeminat), Lux mea, nascere!
Ac vos aethereum, Sidera, fundite
Rorem, quo madefacta,
Tellus germinet arida.
« O Sol, iustitiae fautor et omnium
Exstinctor scelerum! detege saeculi
Errores; tenebrosa,
Nascens, discute crimina.
« Nostris, Emmanuel, legifer advola
Oris; fac pietas, candor et inclyta,
Qua late patet orbis,
Virtus quaeque refulgeat ».
Sic, quem longa Patrum vota sitiverant,
Messiam genitrix clamat, et ocius
Ardet cernere natum,
Gestit stringere brachiis.
Gaude, Mater! Onus crescit amabile
Alvi virgineae; dulcis et appetit
Nox, qua Sol animarum
Ex te prodiet aureus.
Audi: sueta Polus carmina praeterit,
Praeluditque novis, gloria Numini
Queis dicetur, et Hevae
Pax iucunda nepotibus.
I, quo te vocat urbs regia Bethlehem,
Qua non enituit clarior altera:
Hic Iesum, tua vota,
Hic cernes tua praemia.

Fr. X. Reuss.

ACTA SANCTAE SEDIS

De recentibus litteris SS. D. N. Leonis PP. XIII circa Universale Iubilaeum an. Dni. MCM.

Litteras quibus SSmus Dñus N. Leo PP. XIII Universale Iubilaeum in ann. MDCCCC indixit, aliae duae sequutae sunt, quae, licet pridie kal. Octobris ac XII kal. Novembris datae, in vulgus tantum his diebus editae fuere.

Harum altera docet imprimis Summus Pater maxime esse consentaneum catholicos homines vocatu Sedis Apostolicae Romam certa per intervalla temporum convenire, ut una simul et remedia expiandis animis in Urbe reperiant, et romanam auctoritatem praesentes agnoscant. Quod cum tam salutare ac frugiferum appareat, se sane cupere declarat, ut urbs Roma toto anno proximo maiore qua fieri potest frequentia mortalium celebretur: ob eamque rem peregrinationis romanae cupidis velut stimulos se additurum, admissorum expiandorum privilegia, quae liberalitate indulgentiaque Ecclesiae passim concessa sint, intermitti velle; quod alias etiam in similibus caussis cautum est. Itaque suprema Pontificis auctoritas indulgentias usitatas ad totum annum sacrum iubet suspendi; integras tamen ac immutatas permanere voluit et decrevit:

« I. Indulgentias *in articulo mortis* concessas;

« II. Eam, qua fruuntur ex auctoritate Benedicti XIII, quotquot ad sacri aeris pulsum de genu vel stantes *Salutationem angelicam*, aliamve pro temporis ratione precationem recitaverint;

« III. Indulgentiam decem annorum totidemque quadragenarum Pii IX auctoritate ann. MDCCCLXXVI iis tributam, qui pie templa visitent in quibus Sacramentum augustum quadraginta horarum spatio adorandum proponitur;

« IV. Illas item Innocentii XI et Innocentii XII decreto iis constitutas, qui Sacramentum augustum, cum ad aegrotos defertur, comitentur, vel cereum aut facem per alios deferendam ea occasione mittant;

« V. Indulgentiam alias concessam adeuntibus pietatis causa templum Sanctae Mariae Angelorum Ordinis fratrum Minorum extra Assisii moenia a vesperis calendarum Augusti ad solis occasum diei insequentis;

« VI. Indulgentias, quas S. R. E. Cardinales Legati a latere, Apostolicae Sedis Nuntii, item Episcopi in usu Pontificalium aut impertienda benedictione aliave forma consueta largiri solent;

« VII. Indulgentias Altarium Privilegiatorum pro fidelibus defunctis, aliasque eodem modo pro solis defunctis concessas: item quaecumque vivis quidem concessae sint, sed hac dumtaxat causa, ut defunctis per modum suffragii directe applicari valeant. Quas omnes et singulas vult non prodesse vivis, prodesse defunctis ».

De peculiaribus insuper facultatibus, quae Episcopis, Tribunali S. R. Inquisitionis, Officio Poenitentiariae Apostolicae tribuuntur, nonnullis constitutis atque sancitis, SSmus Dñus Noster his adamussim verbis concludit: « Iis exceptis, de quibus supra memoravimus, ceteras omnes et singulas indulgentias tam plenarias, etiam ad instar Iubilaei concessas, quam non plenarias, suspendimus ac nullas iubemus esse. Similique ratione facultates et indulta absolvendi etiam a casibus Nobis et Apostolicae Sedi reservatis, relaxandi censuras, commutandi vota, dispensandi etiam super irregularitatibus et impedimentis cuilibet quoquo modo concessa, suspendimus ac nulli suffragari volumus ac decernimus. Quocirca praesentium auctoritate Litterarum praecipimus ac mandamus, ut, praeter indulgentias Iubilaei, easque, quas supra nominatim excepimus, nullae praeterea aliae uspiam, sub poena excommunicationis eo ipso incurrendae aliisque poenis arbitrio Ordinariorum infligendis, publicentur, indicentur, vel in usum demandentur ».

Alteris vero apostolicis litteris Poenitentiariis in Basilicis et Ecclesiis Urbis per Cardinalem Maiorem Poenitentiarium deputatis et Confessariis a Cardinali Urbis Vicario designandis, facultates, insolitae quidem lataeque, conceduntur, « cum eluere conscientiae labes poenitentia, et redintegrare Dei omnipotentis gratiam redintegratione

[illegible] Apud Gallias Narbonensis gentem parvo in op- [illegible] est Das Arca, sacellum exsistit, in [illegible] religione summa [illegible] colitur cultus. [illegible] ferre non posset, [illegible] servari diutius, in [illegible] maerore oppi- [illegible]. Tunc supre- [illegible] moderator, illius gentis [illegible] causa, [illegible] reficiendorum cor- [illegible] ad se [illegible] difficile et [illegible] corporis habitum [illegible] medicus, qui cum [illegible] medicinae et [illegible] rei [illegible]

et artem respondeant: nobis praecipuas numerare licet, quas Nerius ipse docet. Antequam, is ait, ad operam vir artis peritus admoveat manum, tria necessario praemittere debet: curet primum ut omne a corpore prorsus auferatur contagionis genus; impediat deinde quominus vel minimae in reficiendum corpus irrepant cuiusvis rei atomi; artubus demum congruenter coniunctis indoles et mores antiqui restituantur, ut non nudis ossibus cohaerentia, sed viva appareant corpora. Sunt et cetera quae in absoluta opera a nostro expleta sunt, velut monumenti locum purgare, corpus in situ opportuno ponere, arcam vitrorum crassitudine elaboratam a quolibet aëris afflatu munire, alia innumera, quae huius industriae et laboris interitum semper prohibeant.

Quorsum haec, dixerit quispiam, si mortuorum corpora manere integra apud nostras gentes mos nunquam viguit? Sit. Numquis vel blandum puerum, vel formosam mulierem, vel virum omni laude dignum etiam mortuos eodem vultu ac vivos servare [illegible] qui omni [illegible] in vita floruerunt, ut in beatorum [illegible] maxima et [illegible] curat?

Quo [illegible] [illegible]

[illegible] tantoque [illegible] ani- [illegible] docet [illegible] posset.

[illegible]

AUTOGRAPHA COLLIGENDI STUDIUM

Studium autographa scripta colligendi, etsi recens videatur et novissimae aetatis proprium, antiquissimum est, praeter quam liceat pluribus suspicari. Sinenses, hoc etiam humanitatis signo, reliquos homines praecesserunt, et in maximam semper venerationem avorum manuscripta habentes, nonnulla, quae ad VII usque ab orbe condito saeculum pertinere dicuntur, adhuc asservant, et authenticas imperatorum epistolas quovis anno diligenter collectas in publico tabulario collocarunt. Plinius iunior vero auctor est sive Gracchorum, sive Ciceronis, aut Augusti, vel Vergilii scripta, propria eorum manu exarata, suo tempore adhuc exstitisse. At hodie non venerationis tantum causa, sed potius ad historicas vel morales investigationes, eiusmodi scripta colliguntur. Eminebat prae ceteris nationibus, ditissima collectione, Gallia; at inter celeberrimae eius seditionis vices, pleraque sunt, studio partium, igni tradita; quod profecto et reliquis contigisset, nisi Grégoire eloquentia fuissent in legislatorum coetu defensa.

Igitur quae hodie exstant huiusmodi collectiones bina aetatis saecula haud multo praetergrediuntur, testante Henrico Budan comite, qui ait profecto eam esse forte antiquissimam reputandam, quam Loménie de Brienne, Henrici IV regis legatus, ac deinde a publicis secretis [illegible], saeculo XVII labente collegerit. Eius documenta postea exscripta atque in trecentum et quadraginta volumina digesta, ut in palatii tabulario asservarentur, sunt [illegible] Ludovico XIV regi dono data.

Ditissima vero omnium bibliotheca reputanda est Vaticana illa, ad duo millia usque voluminum referta, quae epistolas authenticas Francisci Petrarcae, Raphaelis Sanctii, Michaelis Angeli Buonarroti, Erasmi, L[illegible] custodit. [illegible] et Bononiense athenaeum celebre huiusmodi thesaurum [illegible]; habet enim series epistolarum authenticarum [illegible] pretiosas Benedicti XIV, Friderici magni Borussiae regis, Voltairii calamo [illegible] scriptas.

[illegible] vero huiusmodi scripta recolligendi non [illegible] humanitatis causa [illegible] in republica et [illegible] et [illegible] privatos dives [illegible], et non raro maximi ingenii viros [illegible].

[illegible] enim Napoleonem, magnum Gallorum imperatorem [illegible]

[illegible]

SIVE DE [illegible] LATINITATE

[illegible] haec, [illegible] ut efficias Romanos ve- [illegible] Tullium [illegible] et artis et doctrinae [illegible] philosophiae?

[illegible] — [illegible] hoc omnia affirmo, ac nedum oratores [illegible], magistratus, imperatores, mathematicos [illegible] pictores, poetas, grammaticos, [illegible] et philosophos, tamquam ex omnium doctrinarum palaestra prodiisse. At quoniam video vos philosophiae nomine [illegible] quam Tullii auctoritate quotidie [illegible], exponam breviter ut potero, quid in hoc genere cum ipso summo oratorum principe sentiam.

Primum itaque sic existimo, aliud esse philosophiam, aliud instituta et opiniones philosophorum. Illa quidem sapientia est pateque latissime. Ad ipsam omnis per- [illegible] cognitio atque in iis exercitatio, quae, Tullio teste (1), olim philosophia nominabatur. Eius praecepta ita referuntur ad vitam, ut, iis remotis, ars aut disciplina cogitari nulla possit. Eam affert naturalis quaedam ingenii vis et ratio, docent litterae, confirmat communis vitae consuetudo, perficiunt disciplinae variae, praesertim lux illa veritatis ac vitae magistra historia. Nostra est, tuaque maxime, Trebati, qui multis litteris polles firmoque iudicio, omnis ista prudentiae doctrinaeque possessio, quam elati quidam homines, quasi caducam et vacuam, abundantes otio nobis involaverunt deridentes litteratos. Ad ipsam enim pertinet eloquentia; ad ipsam cogitandi pronuntiandique ratio visque dicendi, quam

[illegible] vero [illegible] quippe et dicendi [illegible] esse voluerunt.

Aliud vero philosophandi genus est, in quod selecti quidam homines quasi in tabernaculum vitae suae se collocarunt. Ex his alii, res abditissimas curiosius persequentes, videntur suo maxime ingenio ac voluptati indulgere; alii certas quasdam et constitutas disciplinas, sive scholas philosophorum sibi defendendas constituerunt, in iisque acerrime digladiantur. Quos equidem utrosque puto rem praestare omnium admiratione dignissimam; se tamen a scientiae delectatione ad efficiendi utilitatem non satis referre. Quamobrem huiusmodi studiis aptari verius opinor, quae tu paullo ante de litteris affirmabas, ea otia esse, ac si modo aliquid valeant, id valere, ut paullum acuant et tamquam irritent ingenia, quo facilius possint maiora percipere. Iure itaque Tullius in libro III *De oratore* 58 ait: « sed ut homines labore assiduo et quotidiano assueti, quum tempestatis causa opere prohibentur, ad pilam se aut ad talos aut ad tesseras conferunt, aut etiam novum sibi ipsi excogitant in otio ludum; sic illi a negotiis publicis, tamquam ab opere, aut temporibus exclusi aut voluntate sua feriati, totos se alii ad poetas, alii ad geometras, alii ad musicos contulerunt; alii etiam, ut dialectici, novum sibi ipsi studium ludumque pepererunt ».

Nunquam igitur satis mirari desinam tuas, Trebati, et aequalium tuorum querimonias, qui philosophiae quasi desertae et iampridem relictae patrocinium tam gloriose vobis assumitis. Cuius, quaeso, philosophiae? Extremae, quam dixi, desiderium profecto esse nullum potest; patet enim ad ipsam aditus in magnis athenaeis, suntque ei dediti quamplures. In lyceis vero quod primas habeant litterae, reliquae disciplinae secundas, id omnium gentium consensu optimum factu iudicatum est. Singulae enim

artes aliter ab iis tractantur qui in ipsis delectati nihil in vita sunt aliud acturi, aliter ab iis qui ad generalis culturae subsidium, quemadmodum graecari mediocriter, ita etiam volunt philosophari paucis. Quod idem significasse videtur Tullius in I *De oratore*, quum dicit: « aliud est artificem esse cuiusdam generis atque artis, aliud in communi vita et vulgari hominum consuetudine nec hebetem nec rudem ». Alia denique sunt ad cultum et humanitatem necessaria, alia insignia ad maximam laudem, quam consequuntur

pauci, quos aequus amavit
Iuppiter, aut ardens evexit ad aethera virtus.

Treb. — Verberasti philosophos fretus auctoritate Tullii, neque ab iis litteratos contemni ac despici sivisti. Nihilominus, quum romanum oratorem haud sibi constare posueris, facile te possum contrariis eiusdem sententiis refellere. Verum iis praetermissis, quia non est brevioris sermonis hoc munus neque huius antemeridianae sessionis, primum ex te quaeram, num philosophiae statum, eundem qui Tulliana aetate esse praesentem putes, an potius christianae sapientiae concedas aliquid, unde nostra haec, qua tantopere gloriamur, effloruit humanitas. Deinde, quoniam visus es regno suo velle philosophos exturbare, scire velim, num gravius aliud aut utilius quaeri possit in vita, quam quid sentire de Deo, quid de mundo maxime deceat; quae hominis origo sit, qui finis; quo sint omnia recte cogitandi atque vivendi consilia referenda. His neglectis, quid mirum quod reliqua studia humanitatis quasi fundamento destituta iaceant? Pace vestra liceat, adolescentes, dixisse: cum sapientiae iactura litteras etiam perdidistis. —

(Ad proximum numerum). P. Angelini.

(1) III *De orat.* 72.

XIII. . . Ciceronis M. Tullii Orationes. Ed. MÜLLER. (Voll. 3).
XIV. . . Ciceronis M. Tullii Epistulae. Ed. MÜLLER. (Voll. 2).
XV . . . Ciceronis M. Tullii Scripta philosophica. Ed. MÜLLER. (Voll. 3).
XVI. . . Eglogae poetarum latinorum. Ed. S. BRANDT.
Id. graecorum. Ed. STADTMÜLLER.
XVII . . Gellii Auli Noctium Acticarum libri XX ex rec. M. HERTZ. (Voll. 2).
XVIII. . Historicorum Romanorum fragmenta. Collegit, disposuit, recensuit H. PETER.
XIX. . . Orosii Pauli Historiarum adversus Paganos libri VII. Rec. C. ZANGEMEISTER.
XX . . . Panegyrici Latini XII. Rec. AEM. BAEHRENS.
XXI. . . Poetarum Romanorum fragmenta. Ed. AEM. BAEHRENS.
XXII . . Silii Italici Punica. Ed. L. BAUER. (Voll. 2).
XXIII . . Taciti C. Cornelii Libri qui supersunt. Rec. C. HALM. (Voll. 2).
XXIV. . Valerii Maximi Factorum et dictorum memorabilium libri IX, cum Iulii Paridis et Ianuarii Nepotiani epitomis. Rec. C. KEMPF.
XXV . . Varronis M. Terenti Rerum rusticarum libri III. Rec. H. KEIL.
XXVI. . Christus patiens. Tragoedia christiana ex rec. I. G. BRAMBS.
XXVII . Vitae Sanctorum novem metricae ex codicibus Monacensibus, Parisiensibus, Bruxellensi, Hagensi saec. IX-XII. Ed. GUIL. HARSTER.
XXVIII. Epistolae selectae virorum clarorum saec. XVI-XVII. Ed. E. WEBER.
XXIX. . Manutii Pauli Epistulae selectae. Ed. M. FICKELSCHERER.
Mureti M. A. Scripta selecta. Ed. I. FREY. (Voll. 2).

(Quae opera omnia prodierunt Lipsiae ex officina Teubneriana).

XXX . . Divi Thomae Aquinatis Summa Theologica ad emendatiores editiones impressa et accuratissime recognita. Edid. Romae Forzani et S. - Leo PP. XIII aureo numismate decoravit.
XXXI. . Divi Thomae Aquinatis Summa Philosophica contra Gentiles ad lectionem codicis autographi in bibl. Vaticana adservati, probatissimorum codicum meliorisque notae editionum fideliter impressa. - Romae, ex off. Forzani et S.
XXXII . Biblia sacra vulgatae editionis Xysti V P. M. iussu recognita et Clementis VIII auctoritate edita. - Affabre renovarunt Desclée, Lefebvre et S.
XXXIII. Novum Iesu Christi Testamentum vulgatae editionis Xysti V P. M. iussu recognitum et Clementis VIII auctoritate editum. - Affabre renovarunt Desclée, Lefebvre et S.

Subnotationes atque praepositi praemii indicatio recto tramite mittantur ad ***Vox Urbis*** commentarii administratorem, **Roma, via Alessandrina, 87.**

PER ORBEM

Nescio equidem cui tribuam adeo **eventibus ieiuna** horum dierum diaria esse evulgata, nisi Transvaaliani belli vicibus id adscribam, quas omnes intentis oculis ita respiciunt, ut iam nihil aliud perlegere avidi videantur. Quare ephemeridum paginae nullis aliis delectari quam bellicis illis commentariis, quamvis eorum unum idemque fere semper fatum maneat, commenticia praelia lectorum curiositati praebere, quae post aliquot dies *in piscem desinant.*

Neque tamen inter humanas res deficiunt quae investigare prudentia suadeat; sed commune est fere omnibus gentibus hoc vitium, ut incuriosae plerumque suorum, quae in aliena domo fiant excusso naso perquirant. Atqui, licet semel, **nostra referam**, quae terra marique acciderunt; dum enim Ligurum navis quaedam, ex Amazonum Brasiliae flumine dicta, gentilicia ipsa in unda ex qua nomen sumpsit fundo haeret, vaporitraha Ligurem terram discurrens e via ferreis axibus strata prosiluit. Sed detrimenta mercium utroque in casu parva, et neces nullae; quod cum minus gratum forte Vulcano evasisset, in Segusiam ex niveo Alpium specu descendit, ac silvis frigido aquilone quassatis ignem immisit. Ecquis igitur obsistet ferventis numinis irae? Saeculares iam lucus, qui Saint-Vincent, Brusson, Ayas castella Allobrogum cingunt, vorati iam et in cinerem conversi sunt, et vix concurrentibus ex hibernis militibus flammarum rabiem coercere datum est. -

At subdet fortasse quispiam, **Germanis similia**, immo graviora suae patriae contigisse. Novi plane: apud Tiflisium, militum vaporitraham ex ponte sese dedisse praecipitem in Kursium flumen, ut machinarius et clibanarius opifices demersi obierint; tironibus vero bis centum qui posteriores currus repleverant fortunam succurrisse; e curribus enim suspensis vel in ponte manentibus, eos incolumes egredi potuisse, et nonnisi magno terrore commotos ad sua castra reverti. Neque ab incendiis quidem Germanis parcitum est; nam fodina quaedam apud Oberhausen ignita vi repente est invasa; quae, succensis trabibus et instrumentis, effossores fumo flammisque forte oppressisset, nisi illi sese fugae protinus commisissent, ita ut brevi in apertum aerem egressi, salutem suam prodigio adhuc adscribant.

Salus autem mihi in mentem revocat **Americana** illa **solemnia** ducis clarissimi Booth, qui exercitui a salute dicto terra marique praeest, recens peracta. Qui vir cum septuagesimum aetatis annum attigisset, exercitus copias septuaginta millia militum numero augeri ad rei memoriam sibi in votis esse declaravit, pariterque etiam septuaginta millia exemplarium suae sectae ephemeridibus superaddi, pecuniam denique sibi colligi libellarum septuaginta millia.

Nescio an haec vota vir optimus expleta viderit; at si liceat parva componere magnis, ipse etiam lectores meos in futurum annum iussos velim; ut nempe aures *Voci Urbis* benigne praebentes, commentario huic nostro totidem socios addere, totidemque opes comparare satagant. Ecquis enim dubitet quin exercitus ita humanioribus litteris artibusque instructus omnibus saluti sit futurus?

VIATOR.

VARIA

Quid inter feles et homines?

Hoc. Feles, etsi pingues, comesis lacertulis macrescunt, atque ita macrescunt, ut nonnulli exinanitione moriantur absumpti; homines, iusculo facto ex lacertulis sive recentioribus, sive sole exsiccatis, pinguescant, ita porro ut vel ii, qui phtysi laborant, penitus convalescant.

Apud sinenses medicos praedicatur *Alazi-pharmacum* hoc, tantique fit, ut Packoi portus in Sinensis imperii provincias, anno superiore 174 626 lacertas arefactas demiserit, quarum maximam partem regiones Nan-Ning et Kouang-si pertulere. Ibi enim venatu assiduo et immisericordi bestiolae huiusmodi comparantur.

Nova carbonis species.

Apud Manheim quidam Montog operarius novam invenisse traditur carbonis conficiundi rationem, mixtis proportione sua terra, lignis ac detritis quibusdam supervacaneis. Fertur eiusmodi carbo ceteris praestare, nam calorem prae ceteris offert, etsi mineralibus et fossilibus, neque odores efferre graves naribus, neque grandia spatia complere, mole parvus, acerrimus vi. Tum Societas, decies centenis *markorum* millibus praesolutis, constituta est, quae officinam ad fabricandum aedificet, mox officinas alteras ubique conditura, quibus minoris carbo vendatur.

Adamantini dentes.

Cuinam? Americano cuidam pugillatori donati sunt, qui contra adversarium impetum faciens tali percussus est pugno, ut omnes fere dentes e maxillis perfractis una cum sanguine exspueret. Qui partis huius erant, heroem suum honestarunt egregio dono dentium adamantinorum, quos ore, aptatos serie, deferret. Non equidem invideo, diceret Virgilius. Ecquid si homo iste risu labra dissolvat adversus lucem? Gestabit iridem in ore. Proh miseram Thaumantiam!

Ferunt illic ubique gentium morem ita, quoad subrogandos et substituendos dentes, invalescere, ut circiter quadragies centena dentium millia in regione Saint-Louis vendantur quotannis.

P. d. V.

[illegible], is [illegible] fructus sit Iubilaei maxime proprius ».

In votis est igitur Patris Sanctissimi, « ut poenitentes, [illegible] viscera misericordiae caelestesque thesauros [illegible] conspiciant, alacriores convertantur ad [illegible] ac per Poenitentiae Sacramentum sese eidem [illegible] sollicite studeant »; quod omnibus sane [illegible] et nos ex animo ominamur.

Tr.

ANNALES

[illegible] Anglos et Saxones – Germa[illegible] – Gallicae classis pere[illegible] – [illegible] in Bohemia, in [illegible], in [illegible] – [illegible] in Aegypto, in Trans[illegible], ad Philippinas – Urbanae [illegible].

D[illegible] belli, quod in ultima Africa geritur, [illegible] adhuc pendere videtur, obstupuerunt [illegible] foedus, se[illegible] a Chamberlain, qui Anglicis co[illegible] esse renuntiatum, quod nempe, [illegible] a tripertitis feliciter Samoa insulis, [illegible] gentes, stirpis affinitate [illegible] negotiorum impulsae, pro commer[illegible] in orbem omnem iuvandis, diffundendis ac [illegible] iniuxere.

[illegible] ceterarum natio[illegible] non immerito [illegible] praecipue in Latinae gentis [illegible].

[illegible] apud plerosque Americanae Nor[illegible] incolas vehementer sunt prote[illegible] hoc, quod nimis temere [illegible] Chamberlain evulgasset; sed [illegible] similes iras, nec denega[illegible] aliquantulum fidei [illegible].

✱

Atqui [illegible], forte visum multis, omni ope [illegible] Germanorum Caesarem satagere, ut [illegible], quod manifesto satis [illegible] ad [illegible] Anglorum poten[illegible] esse [illegible]. Pergit enim, dum ce[illegible] populi [illegible] consulunt atque sermoci[illegible] Germanorum iter, qui profecto iam Carolinas insulas, ab Iberis magno pretio emptas, [illegible], et Samoa, quae sibi potissimum reli[illegible], tenere pariter sese accingunt. Immo eo[illegible] expeditio [illegible] proxime ad Somaliam, Africae terram, [illegible], in Aethiopiam cito deveniet, quo [illegible] provehendis viam inveniat.

✱

Gallos inter et Russos amicitiam fuisse his diebus quodammodo renovatam, dicendum est; siquidem Fournier, navibus praefectus, ad Sebastopolim portum in Ponto Euxino, post Palaestinae et Constantinopolitanae urbis visitationem, descendisset, et a Russorum nautis magna laetitia esset receptus. Sed et a Turcarum imperatore Gallus ille dux comiter habitus fuit; quare iam dictitant, Gallos a Turcis [illegible], ut litus prope Ioppen in Minori Asia sibi [illegible], quo telegraphica funis ex Massilia ad Madagascar insulam per aequora perducenda [illegible] possit.

✱

Haec inter funesta in venturum saeculum praesagia, seditiones et bella exardescunt ubique. In civitate Pragensi, Bohemi, qui comitium habuerant, ut contra leges de sermonibus et linguis latas protestarentur, Germanorum domus iterum aggressi ferro et lapidibus, sunt militari manu repulsi; in Iberia, per Hispalenses vias similia impio ausu acciderunt, tumultuantium opera, qui in sacram supplicationem turmatim concurrentes et lapides iacientes, nonnullos etiam e monachis et ex populo vulnerarunt; in Sinarum provincia Chan-Fu, seditio gravissima odio christianae religionis iterum commota, et missiones multas depopulata est non sine fidelium nece.

✱

De bellis vero postrema haec sunt: ad Philippinas Otis dux barbaros iterum superasse narratur, et Hoilo urbem cepisse; in Africano bello, quod contra falsum prophetam ad Sudan peragitur, Wingate bey, Anglorum tribunus, prope Gedid, hostibus occurrisse, et commisso praelio in praecipitem fugam eos vertisse, imo et Califa ipso occiso, eius castra ingentibus referta divitiis diripuisse. In Venezueliana republica perduellium copiae Carabo urbem occuparunt; sed in navali quadam pugna, eorum naves, socium navigium misere perfodit ac demersit. Ad Transvaal denique, incerta adhuc, uti diximus, fortuna pendet, praecipue prope Ladysmith et Colenso urbes et Modder flumen, quocircum Africanorum copiae magno numero coactae, Methuen, Anglorum ducem, ab itinere impediunt.

✱

Dum vero tanta misero fato trahuntur, in Urbe Anni Sancti imminet inchoatio, et cum haec lectores perlegent, in Vaticanis aedibus consistorium habitum erit, solemniori, uti assolet, forma, in aula quae dicitur Regia celebratum. Cura autem sodalium e Catholica Italorum iuventute, qui Romae beati Petri nomine congregantur, in Ss. Apostolorum basilica, oratorii a Resurrectione Domini dicti, ipso auctore Laurentio Perosio moderante, sacri concentus insonant; qui quidem, tam fervido afflatu ac tanta pietate concepti, tum Romanorum, tum peregrinantium animos, ad proximum iubilarem annum pie celebrandum, mira suavitate erigent.

Poplicola.

PUBLICI PER ORBEM COETUS
LEGIBUS FERENDIS

In Americana Nordica foederata republica, Henderson, vir clarissimus, ut oratoribus populi in comitio praesit maximis suffragiis electus est.

In Argentina republica, administris suo munere se abdicantibus, est novum collegium suffectum, cui Albano, vir illustris, praeest, et Armenetes Errazuris pro negociis cum exteris pertractandis est adscriptus.

In Austria impensae pro Hungaria et pro Austria in publicam rem conferendae fuerant tandem concordi consilio constitutae ad annum usque 1910: at cum pactio haec coram Hungarorum coetu approbata esset, in Austriacis comitiis non eamdem sortem obtinuit, impedientibus praecipue Bohemis, a quibus maximus tumultus est hac de re excitatus; quare brevi coetum dimissum iri praedicant.

In Belgica oratores populi legem de electionum iure, quod proportionali mandato innititur, ratam habuerunt.

In Gallia coram oratoribus populi Delcassé, rerum ad exteros administer, magnifica oratione habita de legatione apud Summum Pontificem non abroganda, victor e suffragio discessit, pariterque obtinuit ne pecuniae imminuerentur in missionariorum ex exteris nationibus auxilium publice constitutae, itemque ut impensae gravissimae ad bellum cum Anglis forte parandum peractae, cum de Fachoda colonia exarsit dissidium, ratae haberentur.

In Italia pactio de Benadir, Africana colonia, inita in populari coetu est approbata, idemque de foedere cum Graecia composito ad commercia commutanda cautum est.

In Lusitania popularium oratorum electiones regis administris favorabiles evasisse praenunciant.

In Rumenia nova legislatorum sessio, habita a rege oratione, est solemniter inaugurata.

Scriba.

LIBRORUM RECENSIO

Emilio Chiarini. **La Voce del Pastore.** – Ex officina S. Bernardini, Senis, 1899.

Haud imparem aliis in vulgus cotidie prodeuntibus de religione libris hunc pene crediderim, qui in verbis concinnus est, idemque ad doctrinam, quae et virtutis et officii et bene vivendi disciplinam continet, quam maxime accommodatus. Scriptorem quem aliis iisque probatissimis eiusdem generis opellis innotuisse satis constat, optima sacrarum rerum cognitione imbutum, in Patrum scriptis versatum et italici eloquii peritissimum planeque disertum fateor. Itaque claro viro vehementer gratulamur, de quo in incerto est, utrum magis bonis litteris an legentium pietati consuluerit: utrumque scilicet est assecutus.

A. B.

AENIGMATA

I.

Incipit a *primo* cupiens didicisse puellus,
Qui nondum tenera *alterius* lanugine vernat;
Nunc humeris *toto* loculum suspendere gestit,
Illo post lateri suspendit fervidus ensem.

II.

Totum si a *toto* studeas *cor* vellere, lector,
Adspicito! Aegeis insula surgit aquis;
At si dimidio *cordis* plus sumere nolis,
In galaea reliquum tunc rutilare vides.
Relictam sume, at *cordis pars altera* desit;
Quod superat, constat iura dedisse Thraci.
Integer ecce tibi subigas qui cuspide naves
Incursus hostis vel superare queas.

Indus.

Ex sociis qui utrimque aenigmatis interpretationem ad commentarii moderatorem miserit intra duos menses, unus, sortitus, gratis accipiet opus gallice scriptum et figuris ornatum, cui titulus:

SYRIE ET SINAÏ

par M. Jullien.

Aenigmata ann. II, n. XX proposita his respondent:

1. Anno - Onna.
2. Garum - na.

Rite soluta miserunt:

Ed. Bianco; Ages. de Aguiar, *Roma* - Ver. Cariolato, *Vicentiis* - Ad. Artioli, *Ferraria* - Ioannes Mediolanensis - Ios. Rainer, *S. Francisco* - Hild. Guépin, *S. Dominico de Silos ad Burgos* - Seminarium Montis Regalis *in Siculis* - C. Mencci, *Neapoli* - P. Garrone, *Pezzana ad Vercellas* - Aug. Narquet, *Monteloco in Gallia* - H. A. Strong, *Lyrpliq* - Ios. Caporin, *Montebello Vicentino* - Ant. Galiero, *Aversa*.

Sortitus est praemium:

P. Garrone,

ad quem missum est opus, cui titulus:

L'ART MONUMENTAL

DE L'ASIE, DE L'ÉGYPTE ET DE LA GRÈCE

par L. Cloquet.

Sponsor: Ioannes Baptista Ciampi, iurisperitus.

Romae – Ex Officina Forzani et Socii.

Anno 3°

T. G. FRATRUM PARISI

Candelarum ad Sacra Opificium praemiis insigne

AB ANNO 1829 CONSTITUTUM

✱ ROMAE in ITALIA ✱

In Foro Campi Martii, 6

Singulis in artium recognitionibus publice habitis

maxima relata munera

Leo PP. XIII honores addidit

Lateranensi Archibasilicae, itemque Vaticanae, quoties de Beatificatione aut de Canonizatione solemne sit, suppeditat.

Praecipua Templa cereis instruit ubique terrarum. In Asiam, Africam et urbem Constantinopolim mittit ingentia rerum huiusmodi pondera, pretio *francs* 180 pro singulis 100 Chilogramm. Si vero ab America aut ab Australia petantur onera (500 Chilogramm. *ad minimum*), pretium erit *francs* 250 pro 100 Chilogramm.

Nullo impendio iubentium res in proximiorem a petentibus designatum portum defertur.

Gratuito pariter, quae mittuntur, arca asservantur.

Cuivis quaerenti explicatio erit uberior.

FIGURAE URBIS ROMAE

ARTE PHOTOGRAPHICA EXPRESSAE

COLLECTIONES VARIAE ET NUMERO ET PRETIO

Venales apud nostram VOX URBIS Administrationem.

URBIS E IANICULO MONTE PROSPECTUS

(m. 1.10 × 0.24)

✱

qui sociis commentarii VOX URBIS dono datur,

venit singillatim L. 2.50

apud comm. VOX URBIS Administrationem.

SI QUIS PLURA REQUISIVERIT HUIUS PROSPECTUS EXEMPLARIA EA MINORI ACCIPIET PRETIO.

Romae - Desclée, Lefebvre & S. - Romae

GIUBILEO DELL' ANNO SANTO 1900

MANUALE DI PREGHIERE

PER LA VISITA

ALLE QUATTRO BASILICHE

Editio expolita, laudibus et benedictione donata a Summo Pontifice.

Id. gallica lingua: venit . . . . cent. **50.**

Id. anglica lingua: venit . . . . » **60.**

Guida del Pellegrino a Roma

Recognovit P. BONAVENIA S. J.

Venit Libell. **1.50** — Anglica tela relig. Libell. **2.**

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

ROMAE - Via Alessandrina, 87.

LIBRI RECENS DONO ACCEPTI

P. FRANCISCI TONGIORGI, Societatis Iesu, Inscriptiones editae cura P. CAESARIS DE ANGELIS, eiusdem Societatis. - Romae, apud scholas Pont. Seminarii Rom., MDCCCIC.

Dr. P. CABRINI. Piccola sintassi razionale della lingua latina. - Mediolani, edidit E. Trevisini, 1899.

A. BARTOLI. La lingua e la metrica di Virgilio. - Pistorii, ex officina Iosephi Flori, 1900.

D. PIANAROLI. Arborum festum. Ecloga. - Drepani, ex off. I. Gervasi, 1899.

M. TULLII CICERONIS Oratio pro Rege Deiotaro. Testo e commento di ADOLFO CINQUINI. - Aug. Taurin., edidit I. B. Paravia et S.

AMELIA TERRABUGIO. La giovinetta cattolica. Consigli pratici. - Mediolani, edidit I. Agnelli, 1899.

IANUARIUS ASPRENAS ROCCO. Beata Maria Virgo Mater Divinae Gratiae. Carmen Sapphicum. - Neapoli, ex off. Regiae Scientiarum Academiae, 1898.

PROSPECTUS SUBNOTATIONIS ANN. MCM (Vid. in secunda opereuli pagina).